

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 31.

Quid nunc?

A választások után elkeseregte már a kormánypárt, hogy a nemzet itélt és a kormánypárt elítélte. A liberális pártnak egyszer s mindenkorra befutott a téli választás szele.

Hiába hirdetik a bukott kormány lapjai: a liberális párt elveszhet, de a liberálisnak győznie kell! Szalmaszál, a melybe szubvencionált lapok kétes értékű reményekkel kapkodnak. A liberális báránybőr elkopott 1905-ig, ez év telén pedig ki is lyukadt. A nemzetnek nem kell sem Tisza, sem gárdája, sem liberális-musa. Elég volt. Nem dulakodni akarunk, hanem haladni. Nem Czézár kell, hanem hazafias kormány.

Itt aztán jön a bökkenő. Kormány? De kikből álljon ez a kormány?

Alkotmányos állam vagyunk, parlamentáris kormányformával — és mégis a legnagyobb zavarba most jutottunk, mikor alkotmányunk szellemében egy párt megbukott.

A politika gyakorlott művészei ijedtükben kontároknak érzik magukat s a lefolyt küzdelem két vezére, Tisza és Andrássy hamarjában nem tudnak mást tenni, mint egymásra tölják a felelősséget. »Te vagy az oka mindennek, miért vetettél szelet Ugrán.« »De bizony te vagy az oka, miért hagytad el a viharban a hajót?«

Pedig nem olyan nehéz megtalálni a kivezető utat. Csak nem kell okvetlenül a messze jövőbe nézni. Maradjunk meg a jelennél.

Alkotmányos államban az uralkodó a maga tanácsadóit a többségből nevezi ki, még pedig tekintet nélkül arra, vajjon ez a többség tetszik-e egy másik államnak, bárha ezt az idegen államot Ausztriának nevezik is.

A jelenlegi többség pedig: a disszidensekkel egyesült szövetséges ellenzék. Ennek az egyesülésnek van szilárd talaja, túlterjedő a választási fegyverbarátság: benne van a jogfolytonosság helyreállítása, a választói jog kiterjesztése, a kerületek igazságosabb felosztása és ezekkel egyidejűleg a házszabályok mérsékelt revíziója.

Ezeket a jelenlegi szabadelvűpárt, a kisebbség ellenzi; a többség pedig kívánja. Ezen az alapon alakítandó meg az új kormány.

Mikor idáig el jutott a t. Ház, akkor egy csomó vitás kérdésnek már a mérleg fogát is kihúzták. Nincs az a Rosenberg Gyula vagy Gajári Géza, a ki a mai igazságtalan választási rendszert visszakövetelni merné s Lengyel Zoltán sem obstruálhat a technikai obstrukció gyönyörűségeinek visszavívásáért. A nemzet itéletével egyik sem merne szembe szállani; Tisza Istvántól tanultak.

Az ad hoc elvi kérdések elintézése alatt kialakulhat egy megoldási mód a

most már követelően előtérbe nyomult gazdasági és politikai elvi kérdések számára.

Ilyenek: az önálló vámterület, a melyet a német kereskedelmi szerződés után föl kell állítanunk, ha csak az öngyilkosság iránt nem érzünk különös előszereket. Továbbá a paritás teljes keresztülvitele a hadseregben és a külképviseletben, a horvát kérdés erélyes és végleges rendezése s az adóreform.

Egyetlen párt sem tagadhatja, hogy e kérdésekre ma választ kell adni. Forr a közvélemény s nincs az kilenczes bizottsági program vagy nemzeti színű ágyu, a melynek papirosra vetett ígéretével le lehetne azt zárni. Nem program, nem ígéret, nem papiros: paritás kell nekünk a tényekben, a valóságban, az intézményekben, különben a közvélemény forrongása épp úgy szétrobbanthatja a féltett 67-es alapot, a mint most a még jobban féltett liberális párturalmat szétrobbantotta.

Haladni kell, mert haladni akarunk. Alkotásokat kíván a nemzet.

Most csak az a kérdés, hol van az a férfi, aki ily helyzetben alkotni képes? A ki meg tudja szeretetni a magyar királylyal, magyar népének régi óhajait, amelyeket eddig a magyar tanácsosok oly óvatosan elzártak előle? A ki egy félszázad hagyományai helyébe egy félszázad vágyait tudja ültetni?

És itt érezzük megint, hogy a mi

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Oh, az a tavasz.

Irtá: **Gayar.**

— Siess, kedvesem — így szólt az aszszony — még le találsz késni a gyors vonatról.

M. Plumet felemelkedett:

— Ha tudnád, hogy mily unalmas ez nekem.

— Micsoda? Falura menni?

— Nem de egyedül utazni. Gyere velem.

— Mily szives örömet mennék — felelte sajnálkozva m. Plumet. — Hiszen tudod, hogy ez lehetetlen. Éppen ebben a szép időben kell minden hölgyet gyorsan kiszolgálnom. Holnap több ruhát kell szállítanom és ha nem magam nőgatom a lányokat . . .

M. Plumet felvette felöltőjét, melyet felesége odatartott neki.

— Későn ne gyere haza, mert az esték még elég hűvösek. És ne feledd el magaddal tojást hozni, de frisset hozz ám. Már lesz a majorban. Úgy örülök neki — azok majd kárpótolják az elmulasztott kirándulást.

M. Plumet vette a botját és felesége az ajtóig kísérte, azután két czuppanós csókot adott utának és megveregette a vállát: — Ne kövess el valami ostobaságot!

Alig hogy befordult a Place Clichy-ről a Boulevard des Batignollesra a feleségétől oly nehezen elvált Plumet, fejét hátravette és lenge léptekkel sietett tova.

Az első meleg tavaszi nap volt. Igazi párisi tavaszi nap, amilyent Plumet ur szeretett. — Átkozott tavasz! — mormogta magában.

Feleségének az eszméje volt, hogy ő most falura menjen, mikor Párisban is ugyanolyan szép idő van. Szerencséjére a felesége az utolsó pillanatban el volt foglalva s így legalább egy-maga mehet ki a majorba.

Kis birtokuk Páris közelében pusztai vidéken van, ahol más sincs, mint gázkandeláber és táviróoszlop. Ócska kis kunyhó, körülvéve árnyékot nem nyújtó kerti fáktól és néhány zöldségek ágától.

A zöldségek kertől kerítéssel elválasztott helyen vagy egy fél tucat sovány tyúk kapart a homokban egy öreg kakas felügyelete alatt.

Ezt a helyet nevezték mme Plumet barátjai, hogy hiuságának hízelegjenek, «Plumet-villá»-nak.

A szabónő, aki egész életében dohos műhelyben dolgozott, különös szeretettel viseltette a falusi lak iránt. Ez egy darab romantika volt számára. Ura ott vallott neki szerelmet és ő igen szívesen emlékezett arra vissza, mindamellett, hogy az már oly régen történt.

M. Plumet a Rue de Rome-ra érkezve, a helyett, hogy jobbra, a Batignolles-pályaudvar felé vette volna útját, balra ment a Saint Lazare-állomás irányában.

Nem volt sietős dolga és egy régi barátja ment el mellette

— Mennydörgős mennykő, de jó hogy találkoztunk.

— Hová sietsz?

— Nem tudom. Hát te?

— Én sem tudom, de úgy veszem észre, hogy egy irányban megyünk.

— Micsoda véletlen!

Ugy-e? Itt jön egy bérkocsi, a mely oda fog bennünket vinni, a hová kell.

Tényleg jött egy bérkocsi. A kocsis inté-sükre hozzájuk közeledett.

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé úteres palaczkonként 70 fill.-jével hához szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk czimkéje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

büszke, ősi alkotmányunknak van egy kényes pontja, a melyen át meglehetősen erősíteni s meg is lehet gyöngíteni; a hová személyi kedveltséggel járulva, lehet kivívni ex-lex választást és paritást. A hol tehát a nemzeti jognak udvarképes köntösben kell közelednie.

A király.

Az ő bölcsességétől függ minden. Nemzeti politikával egyszerre erőssé teheti nemzetünket. Most érezzük, hogy valóban, a törvényhozásnak egyik egyenlő rangú tényezője milliárdokkal szemben egyetlen ember: a király.

S ki lesz az a providenciális férfi, a ki a képviselőházi többség után még a királyt is megnyeri a nemzeti eszméknek?

Az a férfi oda kerül Széchenyi, Kossuth és Deák mellé.

Dr. K. A.

A német kereskedelmi szerződés.

A Nord. Allg. Ztg. folytatólag még a következő változtatásokat jelenti a német vámtarifában az új kereskedelmi szerződések következtében:

Állami termékek: vágott baromfi 14.00 (12.00), nem élő ponty 10.00, sztrachino sajt, gorgonzola, fontiva és permezán-sajt 20.00, azaz 13.00 márka; szilárd sajt legalább 40 kilós darabokban vámmentes, 50 kilogrammonként 15.00 (15.00).

Egyéb szerződészerű vámok: liszt, zabliszt kivül 10.20 (7.20), faolaj hordóban vámmentes (2.00), tejcukor 40.00 (vámmentes), közönséges süteményárak 10.20 (7.30), tésztaárak 15.50 (13.50), csokoládé 50.00 (80.00), ásvány, kenőolaj 6.00 (10.00), motorüzemre szolgáló nehéz benzin 2.10, motorüzemre szolgáló gázolaj, carbonium 3.00 (6.00), nyers táblapala 1.00 (0.50), tetőpala 0.65 (0.50), kazein 6.00 (vámmentes), cserzőanyagkivonatok tölgyfából, fenyőtől és gesztenyefából folyékony állapotban 4.00, szilárd állapotban 8.00 (vámmentes), festetlen nyers selyem 120 (140),

fehérre festve 120 (140), más színűre festve 140 (140), selyemczérna floretselyemből egyes elárúsításra 50.00 (vámmentes és 36), selyembársony, selyemplüs 7.50 (6.00), egész selyemből való sűrű szövetek, melyek egyebütt megnevezve nincsenek 4.00 (600) részben selyemből 3.50 (450), egész selyem, szövött áru 500 (500), félselyemből 350 (450), gyapjuszőnyegek, bogozott szőnyegek 150 (100), szövöttek 100, gyapjufonatok bogozottak, melyeknek kvadrátmétere több mint 200—700 gramm, 150 (135), gyapotfonál egyszálú nyersen 32—102 finomsági szám szerint 18, 22, 25, 28 (18 és 24) vágott gyapot bársony fehérítve, festve 130 (120).

Gyapott laposhímzés és szövés, egyéb gyapotszövet nyersen négyszögméterenként 40—80 gramm súlylyal, fonál számszerint 80, 100, 120, 40 gramm alatt 100, 125, 150, félig feldolgozott vagy fehérített gyapju, a nyers szövet vámjá 20 márka, festve, nyomatva vagy tarkán szövés a nyersszövet vámjá 50 márka, gyapott alsóruhák 80—95, kötött gyapottcsipkék 300—350, kenderfonál egyszálú és nyers finomsági számok szerint 5-50, 6, 6-50, 9-50, 12 márka (vámmentes 5, 6, 9, 12); egyfonálú fehérített, festett vagy nyomtatott 12, 13, 16, 21 (12, 15, 20, juttafonál egy vagy több szálú nyers egység számok szerint 4, 5, 7 (4, 5, 9, 12), lószőr 5 (vámmentes); egész bőrök 3-00 (18, 30, 36), gépszijakhoz való bőr 22 (18), disznóbőr 18 (18), borjubőr 1—3 kiló természetes színű 25-00 (36-00), egyéb 40-00 (18-36), kiszabott keztyűbőr és bőrkezttyü 125 (100), butorok és butorrészek, nyersen, puhafából 4-50 (3), butorok, butorrészek közönségesek borítófával dolgozva 15 (10), papír fából és szalmából való félglyártmány 1-25 (1), lemezpapír faanyagból 1-50 (1), szürke granitból való utkövezet Ausztriából évenként legfeljebb 350 ezer métermázsá vámmentes (vámmentes), különben 20 (vámmentes), vas és pedig kovacsolt öntés és kovacsolt darabok stb. nyersen, suly szerint 3-50, 3-75, 4-50, 6-00, 6-00 (3, 5, 6), ugyanaz feldolgozva 5-50, 6-00, 7-00, 10-00, 13-00 (5, 6, 10, 24), vasépítési részek 4-50 (3 és 6), ráspolkok hosszúság szerint 22, 30 (16); gépek, gőzgépek és más erős gépek stb. suly szerint 11, 7-50 6, 5, 4-50, 3-50, (mint eddig készítmény szerint 2-50, 3, 5, 8) hajó-

építésre szolgáló gőzgépek, mint eddig, vámmentesek, szövőgépek 4 (3, 5), szövőszékek 4 (3, 5), szerszámgépek suly szerint 12, 8, 6, 5, 4, (szerkezet szerint 2-50, 3, 5, 8), dinamógépek suly szerint 9, 6, 5, 4 (eddig szerkezet szerint 2-50, 3, 5, 8), motorkocsik és motorke-rékpárok suly szerint 100, 75, 70, 40, 25 (eddig 8 vagy pedig szerkezet szerint).

A választási hírek.

A miskolci választás.

A választás reggel 9 órakor kezdődött. A város igen élénk. Rendzavarás eddig nem fordult elő. Rendőrség, katonaság nincs a választások színhelyén, hanem készenlétben áll a kaszárnnyakban. A szavazás mindkét kerületben ötvenes turnusokban folyik. 10 órakor a szavazatok aránya mindkét kerületben egyenlő volt.

Az északi kerületben Molnár Gyula választási elnök 9 órakor nyitja meg a választást, azt jelentve, hogy képviselőjelöltnek gróf Tisza Istvánt és Bizony Ákost jelölték. Sorshuzás szerint a választást a Tisza-párttal kezdik.

A déli kerületben Kozma Elek választási elnök jelenti Soltész Nagy Kálmán szabadelvű és Leitner Adolf demokrata jelölését. Mindkét kerület szavazatszedő bizottsága 50-es csoportokban bocsátja szavazásra a választópolgárokat.

Orosházán a választási elnök éjjel után hirdette ki az eredményt. A két Kossuth-párti közül Veressre 1311, Bikádyra 926 szavazatot adtak le. A szocialista Farkas 52 szavazatot kapott s így Veress József 333 szótöbbséggel Orosháza választókerület képviselőjévé megválasztott. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

Nagy-Szeben, jan. 31. Az új-egyházi választókerületben Dórr Sámuel szász szabadelvű jelöltet egyhangulag képviselővé választották.

Nagy-Disznódon egyhangulag választották meg Trausenfels Emil szász szabadelvű jelöltet.

Keresztény-Szigeten a választás Greskovitz Vilmos szász és Comsia Miklós román nemzetiségűek közt folyik.

Szász-Sebes, jan. 31. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszterre 11 óráig 300-an szavaztak le. Az ellenpártiak még nem szavaztak.

Tisza bukása Miskolcson.

Budapest, jan. 31. (Saját tudósítónk táv.) (Érk. éjj. 1 órakor.) Tisza István gróf miniszterelnök a miskolci első kerületében ma Bizony Akossal szemben megbukott a képviselő választáson. A választás eredményét este 7 órakor hirdette ki a választási elnök. Bizony Ákos 539 szavazatot kapott Tisza István gróf 401 szavazatával szemben s így Bizony Ákos 138 szótöbbséggel lett megválasztva Miskolcz képviselőjévé.

A válság.

Budapest, jan. 31.

A politikai helyzet mai hírei itt következnek:

Ferencz Ferdinánd Budapesten.

A néppárt egyik tekintélyes tagja, kinek összekötöttése a trónörökös környezetével ismeretes tegnap politikai körökben azt újságolta, hogy tudomása van arról, hogy a királylyal, aki február hó 10-én jön Budapestre, hogy a válság megoldását dülőre vigye, Ferencz Ferdinánd trónörökös is eljön a magyar fővárosba.

— Jerünk.

M. Plumet habozott egy pillanatig, mielőtt beszállt volna.

A legfontosabbról, felesége megbízásáról nem akart megfeledkezni.

Legszívesebben azonnal szeretne volna megvenni a tojásokat.

Visszaemlékezett, hogy egyszer már megtörtént vele, hogy egy átdorbézolt éjszaka után abban az állapotban, a melybe a pezsgő élvezése hozta, tojást vásárolt és a szatócs záptojást szózt rá. A felesége akkor majdnem rájött a csalafintaságra.

— Megkérdezem a barátomtól — gondolta — olyannak ismerem mintha tudna tanácsot adni.

— A Boisba! — szólta oda a kocsisnak.

Midőn M. Plumet álmából, melybe sajátos módon merült, a Sacré Coeur új épülete előtt egy körakáson felébredt, észrevette, hogy barátja eltűnt.

Fenn az égen ragyogtak a csillagok.

Amint körültekintett, egy megvilágított óralapot látott, a melyen a mutató 11 órát mutatott. Fázva vizsgálta zsebeit.

Üresek voltak. Erszénye és tárczája ugyanazon az uton távozott, a melyen órája.

Tovább kotorászott zsebeiben és felöltőjének egyik zsebében négy tojást talált. Négy egész tojás volt, az is észébe jutott, hogyan került oda.

Egy sörházban, a hol megvacsoráztak, midőn barátjának elmondta az ügyet, ez négy tojást hozatott és a zsebébe csuszította.

— A feleséged számára, — mondta mosolyogva.

— Frissek?

— A milyen frissek csak lehetnek. Ismerem a szállítót és nem csap be. Azt üzentem neki, hogy beteg számára kell. Nyugodt lehetsz.

Járása közben elmúlt a kábultsága.

Még nem volt minden veszve, mert hozta a tojásokat, a miket a jelen órában és körülmények közt meg nem szerezhetett volna.

Valami mesén törté a fejét, a mivel kimaradását menthetné.

Alighogy csengetett, a felesége már nyitotta az ajtót:

— Hála Istennek! . . . Honnan jössz? Majd ijedten folytatta: Mi bajod? Miért vagy ilyen sápadt?

— Ne ijedez; kissé rosszul vagyok.

M. Plumet fel akarta zavarni a cselédet, de az ura visszatartotta.

— Hisz nincsen nekem semmi bajom. Egy csöpp teát vagy fodormentát adj, más nem kell.

Azután kezdte mesélni, hogyan érkezett meg, mennyi aludtejet ivott és mme. Plumet megnyugodott.

— Hát a tojásokkal mi van?

— Elhoztam.

— Hol vannak?

— A zsebemben.

— Miért nem hoztad kosárban, vagy dobozban? Könnyen eltörhettek volna.

— De nem törték ám el.

M. Plumet a fogashoz ment felöltőjeért. És a zsebéből négy tojást olvasott az asszony kezébe.

Az asszony hirtelen felsikolt.

Négy piros husvétii tojás volt.

Tisza megérkezése.

Ma reggel megérkezett gróf Tisza István miniszterelnök, aki este tíz órakor utazik Bécsbe a király elé. Ez a bécsi út nehéz vállalkozás lesz, mert tegnap a szabadalvűpártban azt újságoták, hogy a király Héderváry grófot sem akarta fogadni és egyáltalán semmi hajlandóságot nem érez arra, hogy szóba álljon a miniszterével.

Tisza István Budapesten.

Gróf Tisza István miniszterelnök Gesztről tegnap reggel Budapestre érkezett. Egyenesen a miniszterelnöki palotába hajtatott, ahol a délelőtti folyamán minisztertanács volt valamennyi miniszter részvételével. Ekkor írták alá a lemondásokat is.

A minisztertanácsban sokáig vitakoztak azon, hogy Tisza milyen előterjesztéseket tegyen a királynak.

Mint jó helyről értesülünk, Tisza azt fogja ajánlani a felsőes urnak, hogy Andrássy grófon kívül a negyvennyolczas pártból is hallgasson meg valakit. Alkalmasint Kossuth Ferenczet fogja magához rendelni a király. Tisza ma este Bécsbe utazik és holnap reggel kilenc órakor kihallgatásra megy a királyhoz.

A szabadalvűpártban tegnap foglalkoztak azzal a viselkedéssel, melylyel Tisza István fogadta a bukás hírért. Csütörtökön este hét órakor, amikor nagyjában ismeretes volt, milyen vereséget szenvedett a szabadalvűpárt, a miniszterelnök Gajári Ödönnel visszavonult a billiárd-szobába s egy óra hosszat karambolázt, anélkül, hogy csak ügyet is vetett volna az egyre nagyobb számban érkező sürgönyökre. Mikor Sturm Albert megkérdezte, vajjon nincsen-e valami közölni valója a sajtó számára, szarkasztikus mosolygással vetette oda neki:

— Kedves szerkesztő ur, írja meg akár azt is, hogy az egész vonalon győztünk!

Másnap délután minisztertanácsot tartott s nyomban ezután elutazott Gesztre vadászni. A miniszterelnöknek az a terve, hogy lemondását nak elfogadása után fiával együtt, aki most tette le a budapesti egyetemen a szigorlatot, elutazik Cambridgebe, ahol a fia folytatja tanulmányait, a volt miniszterelnök pedig üdülni akar.

A szabadalvűpárt értekezlete.

A szabadalvűpárt e héten okvetlen értekezletet tart, melyen elvi megállapodásra akar jutni követendő magatartására vonatkozólag. A párt két szempontot tart a szeme előtt a jövőendő alakulásokban folytatandó szereplése vezető gondolata gyanánt: *A hatvanhetes alap megővését és a liberális eszme konvertálását.*

A pártban úgy gondolkodnak, hogy a disszidensek és a kormánypárt között a lex-Dániel eljétével minden elválasztó momentum megszűnt. Ugy hallatszik, hogy gróf Andrássy Gyula már legközelebb érintkezésbe akar lépni báró Podmaniczky Friggyessel, a szabadalvű pártelnökkel, hogy a közös érintkezési pontok megállapításával kísérletet tegyen a kibontakozás iránt. A szabadalvűpárt álláspontja az, hogy csak gróf Andrássy Gyula lehet a miniszterelnök. A Ház elnökéül Darányi Ignácot emlegetik s jellemző körülménynek tartják, hogy Széll Kálmán, akit gróf Andrássy Gyula kért fel arra telefonon, hogy jöjjön Budapestre s aki közben Bécsben is járt, kijelentette, hogy távol akarja magát tartani a politikától. A szabadalvűpárt kitűnő politikusai úgy vélekednek, hogy Széll nem mer vállalkozni a kibontakozás munkájára.

Terveikre érdekes világot vet az a beszélgetés, amely tegnap este folyt le Tallián, Perczel, Hieronymi és Hódossy Imre jelenlétében, nagy csoport előtt a klubban s melynek tartalmáról és konkluziójáról alábbiakat jelentik:

A szabadalvűpártnak — alakult ki a vélemény az eszmecsere közben — nem szabad szétforgácsolódni: szilárd összetartását éppen ezekben a nehéz napokban kell megőriznie. A párt tagjainak egy ember gyanánt kell össze-

fogniok s bevárniok, mit határoz a plénum jövőendő magatartásuk felől. Semmiféle jövőendő miniszterelnök nem gondolhat arra, hogy figyelmen kívül hagyja a szabadalvű pártot, mivel számárányában is a legerősebb faktor a hatvanhetes politika tentartására. A szabadalvűpárt nélkül guvernamentális pártot nem lehet alakítani. Ezért egyelőre összetett kézzel be kell várni a designált miniszterelnök megjelenését.

Vajjon az új miniszterelnököt Péternek vagy Páli ak, Sándornak vagy Kálmánnak hívják-e, az mindegy, mert senki érdekében vagy ellen nem foglalhat állást, mert ez esetleg a szétforgácsolódásával jár, pedig a szabadalvűpárt csak akkor számíthat arra, hogy a közreműködése döntő súlylyal lesz, ha kompakt tömeg gyanánt mutatkozik. Ha pedig az az eset beáll, hogy az új miniszterelnök a szabadalvű pártba nem reflektál, akkor is igen imponáló szerepet fog játszani, mint ellenzék.

Exellenc Kossuth!

Bécsből jelentik, hogy a »N. W. Tagblatt« vezércikkének a címe, »Exellenc Kossuth« panaszos hangon minden sorából kiáradó keserűséggel foglalkozik azzal a most már eltagadhatatlan ténnyel, hogy Kossuth Ferencz immár joggal reflektálhat Magyarország kormányára és a válság megoldására az ő befolyás is döntő.

A lap, amely néhány nappal ezelőtt is áradozó hangon irt Tisza politikájáról, leplezetlen haraggal támad rá s hangsúlyozza, hogy a »Monarchia nagy válságát« csak Tisza bátorsága okozta.

„A jogpárt.”

Gróf Andrássy Gyula megbízatása esetére kormány alakítási terve az, hogy *nem tartja fenn a szabadalvűpártot mostani alapjában*, sőt nem is akar közjogi alapon pártot alapítani, s *kidolgozza programját*, melynek alapján kormányozni akar s az e végből felállítandó pártba belépésre szólítja fel a képviselőház tagjait. Az a reménye, hogy a szabadalvűpárton kívül belépnek hozzá a disszidensek, a néppártnak öt-hat tagja, az újpárt s a függetlenségi pártból is legalább negyvenen.

Magyarország katonai helytartót kap.

Már ilyesmire is gondolnak a jó bécsiek.

A »Vaterland« azt írja, hogy a magyarországi politikai helyzet korántsem fog abban az irányban tovább fejlődni, amint azt a függetlenségi párt és a magát csalfa illúziókban ringató nemzet hiszi.

Komolyan szembeszállanak a hangulat szülte áramlattal és már ki is van szemelve az egyéniség *Galgóczy* tábornaszernagy személyében, aki Magyarországra jön rendet csinálni.

A jó bécsiek tehát már látják a siegreiche Armeet, amint megkapja a parancsot »zum Einmarsch nach Ungarn«.

Mit akar az ellenzék?

Ime azok a pontok, amelyek az összes ellenzékiek programjában bennfoglaltatnak, amelyekkel tehát, ellenzékiek vezérpolitikusok szerint a koalíciót meg lehetne csinálni.

a) gazdasági függetlenséget az önálló vámtérület képében:

b) a magyar hadseregnek magyar nyelvű és nemzeti jelvényeit:

c) a külső képviselőlet reformját a paritás alapján, a magyar nemzet szervezését értelmében:

d) a konzuli képviselőlet különválasztását:

e) a magyar királyi udvar felállítását Budapesten.

Uj kanonokok.

Tegnap írta alá ő felsége a két új váradi kanonok kinevezési okmányát. Őszintébb, osztatlanabb örömet nem is lehetett volna kelteni az egyházmegyében, mint ezzel a kinevezéssel. Ki ne ismerné ezt a két nevet, melyet ismerni és igazán becsülni ugyan egy dolog.

Nogely István egyike az egyházmegye legérdemesebb és legmunkásabb tagjainak.

Idegenből került ide, Pozsonymegyében született 1839. decz. 26-án, középiskolai tanulmányai végeztével b. e. Szaniszló püspök felvette az egyházmegye növendékei közé s 1864. július 31-én pappá szentelte őt.

Mint várad-ujvárosi káplán kezdte papi működését. Az ujvárosi hívek közül sokan még, most is emlegetik egykori kedvelt káplánjukat ki több ujvárosi családdal mai napig fenntartotta a régi szívélyes viszonyt.

Négy esztendeig (1865—1869.) szigorú praefektusa volt a Szent-József intézetnek, hol a mai szereplő intelligenciának számos tagja növekedett.

1869-ben lett tanára, később igazgatója a helybeli kir. kath. tanítóképző intézetnek, melynek élén mind a mai napig, harminczöt esztendőn keresztül megmaradt. Aki ismeri a pedagógiai pályá nehézségeit, az elképzelheti, micsoda dolog lehet előkészíteni a képezészeket a tanítói pályára. De hálás dolog is egyuttal, mert közvetve hozzáfűződik mindazok hálája, kik tanítványai keze alól kerültek ki az iskolából. Az egyházmegye tanítóinak kilencz-tized részét ő képezte a magyar kultúra apostolaiává.

1892-ben ő szervezte az *Immaculata* intézetben a *kisdudóvónó képezdét* s azóta tanára és igazgatója ennek az intézetnek is.

Emellett tevékeny részt vett a tanügyi mozgalmakban. Tagja a kath. tanügyi tanácsnak és tankönyvvizsgálója a Szent-István társulatnak.

Korán lépett fel az irodalomban. Mint kezdő fiatal pap adta ki a *Gyónatási intelmek* cz. művét, mely több kiadást ért. Megpróbálkozott a szépirodalomban. Több mint két évtized óta szerkeszti — jóformán egymagában — a *Kath. Híttérjesztés Lapjait*, mivel nagy szolgálatot tesz a kath. missiók ügyeinek s egyuttal a földrajzi és ethnografiai ismeretek terjesztésének.

Irodalmi méltánylásául a *Sz. István társulat* irodalmi és tudományos osztálya már alakulásakor tagjai sorába iktatta.

Egyházi és tanügyi érdemei elismerésül Lipovniczky püspök 1880-ban szentszéki ülnökké, b. e. Schlauch bibornok pedig 1893-ban tiszteletbeli kanonokká tette.

Igaz érdemet jutalmaz most a királyi és püspöki kegy s olyan férfit ültet Sz. László káptalanába, kinek működésétől méltán sokat vár még az egyházmegye.

Spett Gyula 1851. július 3-án született Debreczenben s 1873-ban aug. 7-én lett pappá szentelve. Rövid káplánság után már 1875-ben mint szentszéki jegyző működött a püspöki udvarban tizenegy évig. 1886-ik évben nyerte el kegyuri bemutatás alapján a *gyomai* plebániát s itt érte a kitüntetés, hogy pápai kamarássá lett kinevezve. Most királyi és püspöke bizalmából a dicső multu, nagy hírű váradi káptalan tagja lett s mint ilyen az egyházmegyei iroda igazgatója.

Ez a rövid életrajz, melyet ragyogóan színez át papi jelleme és tudása. Az egyházpoli-

tikai harczoknak ő volt az első áldozata, de bár a tönkre juttatásig hajszolták előzetes példa nélkül, a fejvesztettség idején szilárdul állt meggyőződése mellett, maga adva példát a papságnak az alkut nem ismerő törhetlen papi jellemben.

Bámulatos tisztelettel veszik körül hives legteljesebb bizalmát bírta mindenkor püspökének és kegyurának. Az egyházmegyében oly nagy volt a ragaszkodás személye iránt, hogy még Karsch mellett is, ki egész papi nemzedéket nevelt s bennük örök tisztelőit, alig pár szóval maradt le az autonómiai választások idején.

Irodalmi működésére mindig büszke lehet a megye s ez uton országos nevet szerzett. A *Bugeand* fordítás oly tökéletes, hogy remek stylusa a francia eredetivel teljesen egy értékű.

A *Fájdalom könyve* a legideálisabb vigasztaló a szenvedők szívének. *B. Alacoque Margit élete*, e családi regénytár megindulásakor irt *Germain eszménye cz.* munka és *Hitvallás cz.* imakönyve értékben nincs alávetve az időnek. A Szent István társulat már 15 évvel ezelőtt választott tagjává tette, nagyértékű irodalmi működése elismerésül.

Mint az egyházmegyei iroda igazgatója s mint váradi kanonok, az egész megye bizalmát hozza állásaiba s az ő multja magyarázza meg az ő munkálkodásába vetett bizodalmat.

Oroszország lángban áll.

Pétervárott elcsendesedtek a kedélyek, hanem annál hatalmasabb a forradalmi láz egész Oroszországban.

Falvakban, városokban megtagadják az engedelmességet a hatóságoknak és szembeszállanak a csendőrséggel és katonasággal. A csár emberei tehetetlenek, mert sok helyütt a katonaság a néppel tart.

Rombolás, pusztítás.

Varsó, jan. 31. Toll le nem irhatja azt a pusztítást, amelyet a fölingerült nép végzett. Számos üzletet feltörték és kiraboltak. 16—18 éves suhancok kövekkel és botokkal dobálják be a kirakatokat és az utcái lámpásokat. A gyűlevész had behatolt a telefonhivatalba és a telefonos kisasszonyokat távozásra kényszerítette. A hordároknak és a bérkocsisoknak le kellett vetniök egyenruhájukat.

A legélénkebb forgalmu utcákon levő bérkocsikat erőszakkal hazahajtotta a tömeg. A közuti vasutak kocsijait feldöntötték.

A vasutak javítási munkálatainál talált munkásokat szétesztésre kényszerítették és számuikat elpusztították. Csak nagynehezen sikerült visszaszorítani azokat a sztrájkolókat, kik a vasuti sineket szét akarták rombolni. A légszeszgyárban, valamint a vízműveknél katonáknak kell dolgozniok. Mindinkább érezhetővé válik az élelmiszerek hiánya.

Gapon leberetváltatta a szakállát.

Pétervár, jan. 31. A rendőrség tüvé teszi az egész várost, hogy Gapon lelkézt letartóztathassa.

Ez az igyekezete azonban meggyusul, egyrészt azért, mert a nép rejtegeti a hires agitátort, másrészt pedig azért, mert Gapon leberetváltatta a szakállát, mindennap másfajta frizurát visel s hol lengyel zsidónak, hol katonatisztnak öltözködik.

Halál a csárra!

Moszkva, jan. 31. Körülbelül ezer diák és tisztviselő titkos gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy minden eszközzel véget vetnek a cezárizmusnak.

A gyűlés ezzel a kiáltással oszlott szét:
— Halál a csárra!

A revolveres asszony.

Krakó, jan. 31. Mikor a csendőrök a népet kaszabolták, egy ház erkélyéről egy fehér ruhás nő szólott és lekiáltotta a csendőröknek:

— Ne vétkezzetek Isten ellen! Vagy pogányok vagytok?

Erre a csendőr visszaszólott:

— Halgass r...

Az asszony revolvert rántott elő s többször rálőtt a gyalázójára, de nem találta el. Mikor a csendőrök észre vették, hogy az asszony lövöldöz, sortűzet adtak az erkélyre. Az asszony több golyótól találva, holtan rogyott össze.

A nép ezt látva, dühösen rávetette magát a csendőrökre és többit közülök a szó szoros értelmében darabokra szakgatott.

Agyonlőtt anya és gyermek.

Pétervár, jan. 31. Egy munkás felesége 6 hónapos gyermekével a karján Carskoje Seloba akart menni, hogy a cárhoz juthasson. A katonák megállították.

— Engedjete a csárhoz! — könyörgött az asszony — éhes vagyok, a gyermekemet nem tudom táplálni.

A vezénylő tiszt, a nélkül, hogy több szót vesztegetett volna, tüzet vezényelt.

Az anya és gyermek szörnyet halt. Mikor ennek híre elterjedt a városban, óriási izgalom támadt.

Oriási vérengzés.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Varsóból jelentik, hogy kitört az általános forradalom. Ma a tömeg megütöközött a katonasággal. A katonaságot vezető hadnagyot lelőtték, mire a katonaság sortűzet adott. Az utcai harcznak *hatszáz halottja és sebesültje van.*

Az orosz sztrájkok.

Pétervár, január 31. A Nevszkij-féle gépgyár, a Lebeder-féle juttakézmű-gyár, a Szamsonjev-féle kézműipartelep, a James Beck-gyár valamint a cipőgyár ismét megkezdték a munkát. Pudilov-műhelyekben a munkásoknak több mint fele, a kisebb műhelyekben az alkalmazottnak több mint háromnegyede dolgozik. A Nikolszi-gyárban ma ezer ember munkába állott majd ismét csatlakoztak a sztrájkolókhöz. A magángyárakban még huszezer munkás sztrájkol. A pétervári hajógyárban ma a munkások a munkát egy órával hamarabb beszüntették az előirótnál és kijelentették, hogy holnap egy órával későbbben kezdik és egy órával korábban fejezik be.

Pétervár, jan. 31. A moszkvai városi kapitány jelenti, hogy az a hirdetés, hogy a sztrájkmozgalmat Japán-angol pénzzel szervezték, nem keltett ellenségeskedést a Moszkvában élő angolok ellen. A kormány mégis a legnagyobbfogu rosszalását fejezte ki Rochnet tábornoknak a hirdetés miatt és a falragaszokat eltávolíttatta.

Windau, jan. 31. A munkások sztrájkja következtében beszüntették a hajórakodást. Bár a munkások bejárták várost, rendzavarás eddig nem történt.

Gorkij Maximot fölakarják akasztani.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Gorkij Maximot világhírű orosz írórt Rigában — tudvalevőleg — letartóztatták azért, mert az orosz munkások szószólója lett.

Gorkijt ma erős fedezet mellett Pétervárra szállították s itt az egyik leg-szigorubb börtönbe zárták. *Trepov* fő-

kormányzó minden áron föl akarja akasztatni Gorkijt, hogy intő példaul állítja az esetet a munkások elé. Gorkij érdekében a világ összes írói mozgalmat indítottak, hogy megszabadítsák a zsarnok fő-kormányzó karmai közül.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liezeum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liezeum estélye: dr. *Károly Irén* Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liezeum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liezeum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liezeum zárünnepélye (estély.)

* **Peticzionálni készülnek.** A berettyó-ujfalui választókerületben tudvalevőleg két függetlenségi jelölt küzdött egymással a legutóbbi képviselőválasztáson. *Leszkay Gyula* volt a függetlenségi párt hivatalos jelöltje s vele szemben *Balogh Tihamér* lépett fel szintén független párti programmal, a választásnál azonban kisebbségben maradt. Mint halljuk, a Balogh-párthoz tartozók közül többen nem akarnak belenyugodni a választás eredményébe s adatokat gyűjtenek, hogy megtámadják *Leszkay* mandátumát. Valószínűleg azonban még jól meggondolják a dolgot, mielőtt ezt a költséges passiót megkísérelnék.

* **Élő kéz.** Működéséről beszél a *debreceni páli Szent Vincze* egyesület évi jelentése az 1904-ik, mint kilenczedik egyesületi évről. Az egyesület célját, a mely valláskülönbség nélkül szegény és elhagyott családok és egyesek anyagi segélyezése és vigasztalása, ez évben is derekasan töltötte be. Segélyezésben részesített az elmúlt esztendőben több-kevesebb ideig, t. i. míg a szükség kívánta, 123 családot 420 gyermekkel és 40 magános szegényt, kik vallásfelekezeti szerint így oszlottak meg: róm. kath. volt 53 család 161 gyermekkel és 22 magános, gör. kath. volt 3 család 22 gyermekkel és 3 magános, ev. ref. volt 60 család 209 gyermekkel és 14 magános, ág. hitv. volt 3 család 11 gyermekkel és egy magános, végül izraelita volt 4 család 17 gyermekkel. Kiosztottak élelmiszerekben (kenyér, liszt, hus) 13,898 és egyegy kilogrammot, tejből 7943 litert és tüzelőfában 47,235 kilogrammot; továbbá 19 ruhát és 9 pár cipőt; ezenkívül karácsonykor felruháztak a Svetits intézet tisztelendő nővérei és növendékei által varrt ruhákkal közel száz gyermeket s nyertek az Ur nagy ünnepein az egyesület elnökétől egy-egy kalácsot egy csomó cukorral és kávéval; végül az egyesület derék orvos tagjai az egyesület 120 betegének nyújtottak ingyen orvosi segélyt, kiket gyógyszerekkel szintén az egyület látott el.

Nem lesz érdektelen fölemlitenünk, hogy új évre áthoztak 275 szegényt; van az egyesületnek 6 tagból álló tisztikarán kívül 42 gondozó tagja, kik személyesen keresik fel hetenkint szegényeiket, hogy megállapíthassák s ajánlják az egyesületnek az alkalmas segítséget. Itt lehet beszélni felebaráti szeretetről, ezt hívják igazi humanizmusnak: Isten nevében a szivekhez!

* **Nemesítések.** Ő Felső *Quittner Vilmos* mérnöknek és törvényes utódainak a közügyek és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet *»vágfalvi«* előnévvel, *Quittner Zsigmond* budapesti műépítésnek és törvényes utódainak pedig magyar nemességük épségben tartása mellett a *»vágfalvi«* előnevet dijmmentesen adományozta.

* **Katonák vasuti szerencsétlensége.** Lembergől jelentik, hogy Magyarországból egy ötvenöt kocsiából álló vonat hozta haza a kato-

nákat és lovakat (ulánusok), kiköt a választási rend fentartására rendelték volt Magyarországra. Kroszka és Chyrov között, ibás váltóállítás következtében a vonat négy kocsija kisiklott, felborult, a következő kocsik fölűjük torlódtak és a 11-es számú kocsit teljesen szétnyomták. Óriási jajveszék, segítségért kiáltás, halálhörgés, a lovak nyerítése rémséges káosszá egyesült. Kroszka kából haladéktalanul segélyvonatot küldtek. Hat halálos esetet, számos súlyos és számtalan könnyű sérülést konstátáltak. Hivatalos jelentést még nem adtak ki és a részleteket titokban tartják. Egész szakaszra való lett szolgálatképtelenné, sokat ott a helyszínen kellett agyonlőni.

*** Sok a beteg.** Az abnormis időjárás meghozta az influenziát. Ez a divatos betegség nem csak nagyon kényelmetlen, hanem azonkívül igen veszélyes. Csak néhány nap alatt is több viruló életet oltott ki. Alig van család, a melyben néhány beteg nincsen, s az orvosok alig győzik a betegek látogatását. Biharvármegye közpórháza is tömve van betegekkel s a folyosókra is ágyakat állítottak. A folyton jelentkező betegeket nem képesek felvenni s mint halljuk, alkalmas helyiségek után néznek, ahol ideiglenesen a betegeket elhelyezték.

*** Lelketlen mostoha.** Névtelen feljelentés érkezett Gerő Ármán rendőrkapitányhoz, hogy egy Biró Ferencné nevű asszony mostoha gyermekét, férjének 7 éves kis fiát kegyetlenül veri, kinozza és éhezeti. A rendőrség intézkedéséből dr. Nemes Aron kerületi orvos megvizsgálta a szegény gyermeket s a vizsgálat eredménye igazolta feljelentést. A kis gyermek testén erős ütések és sebek vannak. A hatóság a lelketlen anya megbüntetésére iránt megette az intézkedést, a kis gyermeket pedig a leleczházban helyezik el.

*** Lövöldöző tolvajok.** Tegnap este 8 óra után özv. Weisz Abrahámné szül. Leitner Hermína Beöthy Ödön-utca 58. szám alatti szatócs üzletében két egyén ment be. Két pohár pálinkát, egy liter rumot egy kiló cukrot és rövid szivarokat kértek. A szatócs kiszolgálták őket s mikor a szivaros dobozt eléje tartotta azt kezéből kikapták s a már kiszolgált árukat is felkapva elfutottak. Utánuk szaladt Weiszné segélyért kiabálva, de a tettesek, hogy üldözőiket elriasszák revolvereikből több lövést tettek reá. Ugyancsak tegnap este 9 óra után özv. Spitz Dávidné szül. Weisz Karolin Malom-utca 29. szám alatt levő üzletébe szivarért ment be egy egyén. Spitzné a szivaros dobozt eléje tartotta, mire az illető azt kezéből szó nélkül kiragadva elfutott. Spitzné kiáltásaira többen üldözőbe vették, mire kívülről reá várakozó társaival együtt üldözőikre több lövést tettek. Dán Béla nevű gépész és Reimen József kádár iparost pedig leütötték és elfutottak. A rendőrség értesülvén az esetről azonnal nyomozáshoz fogott s a tetteseket Nyéki Gábor, Bohák András, Bohák József és Kádár Antal napszámosok személyében még az éj folyamán el is fogta.

*** Elsőrendű magyar daltársulat** ma és a következő napokon Szabó Gyula éttermében Körös-utca 1. sz. egy elsőrangú magyar daltársulat kezd meg előadásait. A műsorból különösen kiemelendők: Grünau, Soldos Gizella operett és népdal énekesnő. Fehér Nelli tánc énekesnő. Hernyei Katicza szonett énekesnő, Budapest kedvence. Vámosi Mimi subrette. Aranyosi Margit exentrik. Naponta 2 kacagató bohózat és 3 dalegyveleg. Szabad bemenet. Szigoru családi műsor. Becses pártfogását esedezve kéri Steiner A. karmester. Weisz Lajos igazgató. Jó ételek és italokról gondoskodik Szabó Gyula vendéglős.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: A fecskéfészek. Anday Terka a budapesti nemzeti színház tagjának egyetlen fellépte.

Csütörtök: d. u. A kis császár, este Virág-fakadás. Frizzo I-ső fellépte

Péntek: Szép Galathea. Frizzo II-ik fellépte.

Szombat: A szülői ház. Frizzo III-ik fellépte.

Vasárnap: d. u. Frizzo fellépte, este Cax és Box. Frizzo fellépte.

Anday Terka fellépte. A budapesti magyar színház fiatal tehetséges énekesnője ma este lép fel a váradi színpadon a Fecskéfészek című operett szerepében. A többi szerepet a régi szereplők játsszák.

Frizzo vendégszereplése. Frizzo a világhírű átváltozó művész, holnap este kezdi meg a váradi színpadon vendégszereplését. Frizzo teljesen új műsorrall lép a váradi közönség elé s mutatványai valósággal frappirozni fogják a közönséget.

A Frizzo első fellépésére már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani. A páratlan bérlek jegyei csütörtökön déli 12 óráig fentartatnak.

A kis császár. Stoll operettje a Kis császár kerül csütörtökön d. u. 3 órakor színre a Szigligeti-színházban félhelyárakkal első rendű szereposztásban.

A Kis császár előadására már ma d. u. 3 órától lehet jegyeket előre váltani.

EGYESÜLETEK.

Feloszlott temetkezési egyesület. Pár évvel ezelőtt alakult meg Mező-Telegden az első temetkezési egyesület 185 taggal. Az alapítók azt remélték, hogy legalább 800 tagot sikerül összehozniok, azonban a tagok száma nem szaporodott, hanem folytonosan csökkent, miért is most az egyesület feloszlását határozták el s ez iránt felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez.

A Harmonia próbája. A nagyváradi HARMONIA zeneegylet ma este 8 órakor a közs. polg. iskola zenetermében az »Anaceon nyitány és a Stabat Mater« cz. dalmű begyakorlása céljából zezekari próbát tart. Minthogy az Olasz hangverseny már február hó 8-án lesz megtartva, a közreműködő zene-kari tagokat teljes számban és pontosan megjelenni kéri az igazgató választmány.

Igazságszolgáltatás.

Felmentve a gyilkosság vádjá alól. A nagyváradi királyi törvényszék tegnap hozott ítéletet a feketetőti bérgyilkosság ügyében. Az esküdtek a perbeszédék után nem bűnösnek mondták ki Barna György vádlottat, a kít a verdikt alapján a törvényszék felmentette a vád és következményei alól. A királyi ügyész és a védő megnyugodtak az ítéletben, mely jog erőre emelkedett.

A Szelle-csöd a táblán. A Szellefami- lia ismét foglalkoztatja a bíróságokat, még pedig ezuttal a nagyváradi királyi ítélőtáblát. Szelle Józsefnek és később nejeének vagyonára tudva- levőleg csődöt hirdetett az aradi kir. törvény- szék. A csöd ellen Szelléné felfolyamodást jelentett be s minden áron menekülni akart minden anyagi felelősség alól. A felfolyamodással tegnapelőtt foglalkozott a nagyváradi királyi tábla s az aradi királyi törvényszék határozatát helyben hagyta. Szelléné vagyonára e szerint az aradi törvényszék már e hét folyamán ki

fogja hirdetni a csődöt. Az érdekes felsőbíró- sági tárgyaláson Szelléné érdekeit dr. Czédly Károly aradi ügyvéd képviselte.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarczos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöld- fában.

Február 8. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Jelmez és álarczos estély.

A biharmegyei és nagyváradi nőegyletnek február hó 2-án a Ker. Csarnokban megtar- tandó estélyére vonatkozólag a közönség tájé- koztatására a rendezőség a következő utmuta- tást teszi közzé:

1. Az estély kezdete este 8 órakor. Férfiak és a nem álarcz vagy jelmezbe öltözött hölgyek a bálteremben gyülekeznek, ezek ré- szére bejáratul a Ker. Csarnok épület nagy- piacra néző főkapuja szolgál.

2. Az álarczosok és jelmezesek kíséreljék- kel együtt — kocsijokkal — a Csarnok nyu- gati oldalán levő kapun behajtatnak és a kapu lépcsőházában vonulnak fel egyenesen a pipere szobába, utközben a báli közönséggel nem érintkeznek.

3. A jelmezesek és álarczosok gyülekeze- tére egy külön terem tartatik fenn. Igen kívá- natos, hogy az együttes bevonulás céljából 8 órakor pontban egybegyűljenek itt a jelmezesek és álarczosok.

4. Minden álarczos és jelmezese az ellen- őrzés céljából sziveskedjék belépő jegyét kéz- nél tartani (legczélszerűbb összehajtva a keztyübe dugni.)

5. Ellenőrzés után a jelmezesek és álarc- zosok egy-egy jelvényt kapnak a kezükbe, melynek lecsüngő szalagjára a táncrend és egy »Jelmez négyes« felirattal ellátott cimke lesz akasztva.

6. Fél tíz órakor a jelmez négyes rendez- tetik, melyben a tánczos választást a hölgyek eszközlik — és a jelvényükre akasztott cimke arra szolgál, hogy azt a tánczosának a mellére tűzze s ezzel őt előre lefoglalja.

7. Pontban tizenkét órakor egy nagy far- sangi menet fogja berekeszteni az estély ál- arczos részét, melyben az összes jelmezesek és álarczosok részt fognak venni s ezután fél 1-től fél 2 óráig szünet tartatik.

8. A lakodalmas menetben résztvevő höl- gyek pontban 8 órára, a férfiak pedig 7 órára megjelenni sziveskedjenek, mert a menet be- vonulása pont 8 órakor történik.

9. A lakodalmas menetben szereplő fér- fiak gyülekező helye a főbejáraton keresztül az olvasóterem lesz.

A Belényesi iparos ifjuság 1905. év február hó 4-én a városi vendéglő összes ter- meiben a belényesi iparos ifjusági önképző-kör könyvtára javára zártkörű táncvizsgát rendez, melynek sikere érdekében nagy rendezőség buzgólkodik.

A postások mulatsága. A nagyváradi m. kir. posta- és távirada altisztek és szolgálk özvegyeiket, árváikat segítő és temetkezési egyesületük javára szombaton, február 11-én a »Zöldfa«-szálloda nagytermében zártkörű jó- tékonycélú táncvizsgát rendeznek. Belépti- dij személyenként 2 korona, családjegy 3 sze- mélyre 3 korona. A mulatság kezdete este 8 órakor. Jegyek a helybeli posta- és távirada- hivataloknál a levélhordóknál és este a pénz- tárnál kaphatók. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

TÁVIRATOK.

A király és a függetlenségi párt.

Budapest, jan. 31. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi képviselők izgatottan várják a király ama elhatározását, hogy fogad-e ellenzéki politikusokat, vagy nem. Ha Tisza és a többi szabadelvű politikusok nem volnának képesek fogadást ki- eszközölni Kossuth és Apponyi számára, akkor a 48-asok megfogják nehezíteni a békés kibontakozást, Tisza gróf hiszi, hogy a király fogadni fogja az ellenzék kiválóbb vezéreit.

Vekerle — miniszterelnök?

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) A király — hír szerint — Vekerle Sándort fogja megbízni kabinet alakítással.

Hieronymit megválasztották.

Budapest, jan. 31. (Saját tud. táv.) Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert Szászseben szótöbbséggel képviselővé választották, román nemzeti- ségi programmal fellépet ellenjelöltjével szemben.

Tisza a függetlenségi pártot ajánlja a királynak.

Budapest, január 31. (Saját tud. táv.) Tisza István gróf miniszterelnök ma a függetlenségi pártkörben kijelentette, hogy lemondásakor a függetlenségi pártot ajánlja a királynak kormány alakításra. Tisza és hívei az ellenzéki padokból akarják gyakorolni kritikájukat a függetlenségi párt felett.

Elhunyt egyetemi rektor.

Bécs, január 31. (Saját tud. távirata.) A Neue Freie Presse jelentése szerint Telmeyer bécsi egyetemi rektort az egyik hallgató-teremben szélütés érte és éjjeli 2 órakor elhunyt.

Angolelles falragaszok.

London, jan. 31. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Libauban angolelleses tartalmu falragaszok jelentek meg, mint Moszkvában. Hardinge nagykövet erélyesen tiltakozott ez ellen és kijelentette, hogy az ilyen eljárás okvetlenül komolyan veszélyezteti a két ország barátságos viszonyát. Lansdorff gróf külügyminiszter nyilatkozatot küldött a nagykövethoz, amelyben azt mondja, hogy a belügyminiszter elrendelte a falragaszok eltávolítását. Arról biztosítja, hogy kezeskednek a moszkvai angol főkonzul és angol kolónia biztonságáért.

Bomba merénylet.

Páris, jan. 31. Avenue de la Republique-ben dobott bomba különböző nagyságu szegekkel és vastörmelékekkel volt megtöltve. A robbanás igen heves volt. A töltés 20—30 méternyire szóródott szét. Hír szerint a pokolgépnek ugyanolyan volt a szerkezete, mint azé, melyet a Trubeckoj-palota előtt találtak.

A háboru.

London, január 31. A Reuter-ügynökség jelenti 29-ikéről Oku tábotából, hogy miután a japánok visszaűzték az oroszokat a Hun folyón, tegnap délutántól ma délig folytatták

a tüzelést. A japánok most megakarják kerülni Kuropatkin jobb-szárnyát.

A háboru áldozatai.

Budapest, január 31. (Saját tud. táv.) A keletázsiai háboruban 25-ikétől 28-ig 10,000 orosz katona esett el. A japánoknak is nagy veszteségük van.

NYILTTÉR.

Figyelem!

Pénzt takaríthat meg mindenki, ha elsősorú és dusan felszerelt áruházamat felkeresi, hol még *e héten* minden férfi, női és gyermek jäger alsók, sapkák, téli keztyük, czipők, nyakkendők gyári áron árusíttatnak el.

Kérem erről mindenkinek meggyőző- dést szerezni.

Szép Mihály,

Fő-utca (Bazár-épület.)

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

89

Atyám kívánta, — így beszélt el nekem, midőn kétségbeejtő bánatomból annyira magamhoz jöttem, hogy a jövőmről gondolkozni tudtam, — hogy utazzam rögtön Angliába. Natalban voltak ugyan barátaink, kik örömmel fogadtak volna magukhoz s a kiknek a körében szívesen is maradtam volna, de mennem kellett a reám szállott gazdaságok után.

— Dóra beszélt Berti, a mint egy délután régi helyünkön, a folyó viz partján egymás mellett ültünk, sok mindenről beszéltünk megboldogult édesatyjával. Ugy látszik, az első pillanattól kezdve tudta, hogy élete veszélyben forog mert elmondta nekem, hogy miképpen kívánja rendezni a dolgait, ha bekövetkeznék az a mitől félt. Megcsinálta a végrendeletét . . . Dóra, hallotta őt valaha Percynéről beszélni?

Tagadólág feleltem.

— Nem gondolnám . . . nem emlékezem a nevére.

— Özvegy asszony, távoli rokona magának, atyja cousineja, a ki férje halála óta Hydénél lakik, mint az öreg Hyde társalkodónője és házának gondozója. Igen kellemes asszony, legalább abból a levélből ítélve, melyben a Hyde ur halálát tudatta, ezt kell gondolnom. A maga édesatyjának az volt a kívánsága, hogy Percyné maradjon a Hyde-házban s legyen magának társalgónője, barátja, gondozója. Gyámjaul Heriot urat, az ügyvédjét nevezte ki.

Szomoruan mosolyogtam. Oly különösnek tetszett, hogy atyám szükségesnek tartotta számomra gondozóról gongoskodni. Számomra, a ki évek óta ügyeltem és gondoskodtam magamról, atyámról és Ralfról. De nem szóltam semmit, Berti pedig, miután egy pillanatig figyelmesen nézett rám, folytatá:

— Telegrafálni fogok Percynének . . . Heriot urnak, mihelyt Durbanba érkezünk Tudtukra adom a történeteket s megkérdezem Percynétől, hogy hajlandó-e magát védelmébe fogadni. Ha a válasza kedvező lesz, akkor — minél előbb indul Angliába, annál jobb . . . Nos, Dóra mit szól hozzá? — kérdezte, miután még mindig hallgattam. — Tud valami jobbat, a mit jobban szeretne?

Igen, gondoltam valamire, a mit sokkal jobban szerettem volna, jobb szerettem volna

Bertivel és Ralfral az arany mezőnmaradni, de illendőségérzetem sugta, hogy ez nem volna rendénvaló dolog. Azért csak a fejemet ráztam és azt mondtam, hogy beiegyezem mindenbe, a mit indítványoz.

— Hol van a Hyde-ház? — kérdeztem. — Berti, maga tudja?

— Azt hiszem. közel van Londonhoz. Könnyen bejuthat a városba, hogy a legjobb mesterek fejlesszék tehetségeit.

— Tehetségeimet! Azok ugyancsak zavarba hoznák a legjobb mestereket.

— Nem vagyok olyan bizonyos benne. Magának kedves hangja van, oly tiszta az, mint a pacsirtáé, csak művelni kell. Maga jól beszél franciául s néhány év múlva, miután értékét, mint gazdag örökös, becsülni megtanulják — folytatá Berti a keserűség árnyalatával hangjában — ne féljen semmit, mindenki tökéletesnek fogja mondani. Maga gazdag lesz, Dóra s gazdaságával és szépségével magas polcra juthat a hiúságok ama vásárában. Majd hallani, vagy olvasni fogom, hogy nagy partit csinált, egy grófhöz vagy herceghez ment feleségül. De édesem, vigyázon, hogy jó ember legyen a választottja, mert különben biztosítom, hogy beiegyezésemet nem fogja megkapni!

— Azt gondolja, hogy kérni fogom azt valaha magától? kérdeztem és merően néztem rá.

Noha csak tizenhét éves voltam, rövid ruhát viseltem és a hajamat leeresztve hordtam, már nem voltam gyermek és nagyon jól tudtam, hogy mit jelent Bertinek az a néhány szava, melyet véletlenül meghallottam, midőn atyám sátrába léptem.

— Ha eljön az a nap, midőn ártatlanságom bebizonyul s szeretettel együtt mocsoktalan nevet ajánlhatok fel neki, — ha ez a nap elkövetkezik és őt szabadnak találom, mondhatom-e neki, hogy bírom az őn beiegyezését?

Világosan emlékeztem szavaira és atyám válaszára. Akkor alig gondoltam reá, a szerelmemnél sokkal fontosabb dolgok foglalták el elmémet, de most világosan láttam, s teljesen fölfogtam az értelmét. S ha még több bizonyosságra lett volna szükségem. kiolvastam volna Berti szeméimből, melyek szerelemtől lángoltak. Ugy szerettem volna, oly teljes szívből óhajtottam, hogy fogja meg a kezemet és mondja, hogy ne hagyjam el őt. maradjak vele mindig, osszam meg vele az életet, — én a ki mindig hinnék és biznám benne, ha az egész világ elítélné is!

De nem szólhattam, halgattam és vártam, míg ő szól, de sokára kellett várnom.

Elmult öt perc, mielőtt Berti beszélt s hangja szórakozott és álmodozó volt.

— Azért, Dóra, ne siessen nagyon! Maga fiatal és elég ideje van várni. Azokban a régi tündérmesékben, melyeket annyira szeret, az igazi királyfi ritkán jön mindjárt megkérni a királykisasszonyt, két vagy három imposztor rendesen megelőzi. Ügyeljen édesem, hogy midőn a királyfi kopogtat a szíve ajtaján, az igazi tündérr királyfi legyen az, ne valami imposztor. Ez annyit tesz, édesem, hogy várjon addig, míg eljön az igazi férfi.

Lesütöttem a szememet, mialatt beszélt, mert hangja a boldogság édes rezgését keltette a szívemben.

— Berti, nem sietek, tudok várakozni — feleltem neki.

S tudom, ámbár nem váltottunk több szót e tárgyról, hogy Berti megértette szavaim értelmét, mert arca lángba borult, szemei felragyogtak s pillanatnyi habozás után átölelt s megcsókolta ajkamat.

II.

Azt hiszem, hogy ha száz esztendeig élek, akkor sem felejtsem el azt az első napot, melyet Angliába töltöttem. A gőzhajó, melyen utaztam, egy szerdai reggelen érkezett oda s rövid vasúti utazás után, kellemes májusi nap alkonyán, egy szép ligeten át fehér és piros galagonya-virágokkal borított magas sövények

között hajtottunk el, én, a Perciné szobaasszonya, egy tisztos öregasszony, ki Londonba elibem jött és Margot.
(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Törekvő ifju. Hogy mint okleveles tanító a gimnáziumi érettségét megszerezhesse, felvételi vizsgálatot kell tennie mindenekelőtt a tanítóképezde s a gimnázium VII. osztálya között fennálló tantervi különbözetből. Hogy a gimnázium hány osztályára terjed ki e felvételi vizsgálat, attól függ, hogy melyik osztályban hagyta abba gimnáziumi tanulmányait. E vizsgálat után a VIII. osztályról magánvizsgálatot tesz s ennek sikeres kiállása után becsáttatik érettségire. A vizsgálati engedélyért a vallás- és közokt. miniszteriumhoz kell folyamodnia. Folyamodványát azon intézet igazgatóságánál kell benyújtania, hol a vizsgálatot letenni szándékozik. A magánvizsgálato május elején kell letennie, hogy idejében jelentkezhessek az írásbeli érettségire. Egyébb felvilágosítást azon intézet igazgatója ad, hol vizsgázni óhajt.

KÖZGAZDASÁG.

Fertőzött község. Oláh-Homorog községben a szarvasmarhák között a léptene járvány fellépett. A hatóság megtette a kellő óvintézkedéseket a járvány terjedésének megállítására.

Aranymosás a Drávában. Néhány hét óta egy angol társaság megbízásából több mérnök tartózkodik Légradon, hogy ezen a tájékon szénkutatókkal és aranymosással foglalkozzanak. Légrad község, melynek az aranymosásra egészen Pettauig van privilégiuma, ed-

dig nem huzott ebből számottevő hasznot; most az angolok akarják ez a vállalatot bérbe venni.

A fegyenczipar rendezése. Figyelemmel a rab (fegyenc)-ipar versenye ellen időnkint felmerülő p. naszokra, a kereskedelmi miniszter az érdekeltek tájékoztatása és megnyugtató véget az igazságügyminiszterrel egyetértőleg közli, hogy a rab (fegyenc)-ipar kérdése gyökeres megoldás előtt áll és a végleges megoldásnál az igazságügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel való egyetértésre külön sulyt kíván helyezni.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, jan. 31.

Buza apr.-re	— — —	19.54
Buza okt.	— — —	17.14
Rozs apr.-re	— — —	15.32
Tengeri májusra 1905.	— — —	14.82
Zab apr.-ra	— — —	7.59
Repeze aug.-ra	— — —	22.60

Értéktözsde.

Budapest, jan. 31.

Osztárhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámloló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Oszták-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. 31-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.40
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.30
Magyar koronajárdék 3 $\frac{1}{2}$ %	— — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.30
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcson	— — —	214.—

Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	— — —	167.—
Oszták járadék papirban	— — —	99.90
Oszták járadék ezüstben	— — —	100.—
Oszták járadék aranyban	— — —	15775
Oszták korona járadék	— — —	100.—
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	119.50
Oszták-magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	78.3—
Oszták hitelbank intézeti részvény	— — —	9.71—
Oszták-magyar államvasuti részvény	— — —	646.50
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.08
Német hirodalmi márka	— — —	117.40
London vista	— — —	240.17
Páris vista	— — —	95.57
20 márkás arany	— — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Mindenkit meglep

az a hatalmas nagy raktár, ami van most az ujonnan érkezett

farsangi czikkekből.

Igen szép gázok, *fitterek* és tüllök
Ugyisinte flitter, selyem és tüll *csipkékben* is szép nagy raktár van. Tekintve a nálam levő roppant nagy forgalmat, seholy *olcsó árban* nem kerülnek e czikke eladásra, mint nálam.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, g y á s z l a p o k stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A
„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
 jelzálogkölcsonöket**

nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5°-os** kamatot összeg után **5°-os** tizedet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávéház berendezések iparművészeti vállalata. Telefon: 421 sz.

Elegáns matt és fényezett

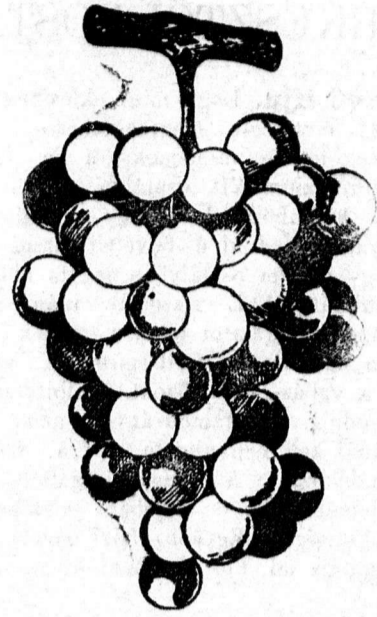
BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit báli idényre érkezett gondos józiséssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

— Gyönyörű választék. —

Pongais, Luisine és Messaline selymek.

Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.

Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia báli Crepp divat színek métere 33 Kr.

Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól

Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól

Selyem Crystalin és túllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól

Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára 13'75. »

Klein Menyhért divatáruháza
 SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
 (HOLDAS-TEMLÓM MELÉTT.)

Ruha diszek divatlap szerint.

Feltűnést keltő olcsó árak.

Figyelmes kiszolgálás.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanon, Clothon, Chasmi-ron feltűnő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.